

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.03.2026

Lausunto valtuustoaloitteeseen Sisukas-malli käyttöön Espoon päiväkodeissa ja kouluissa

Valmistelijat / lisätiedot:
Vahtivuori-Hänninen Sanna
Parviainen Ilona
Plosila Riina
Saloranta-Eriksson Outi
Vataja Anita
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ja 34 muun kaupunginvaltuutetun 4.12.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen Sisukas-mallin käyttöönotosta Espoon päiväkodeissa ja kouluissa.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Ira Hietanen-Tanskanen ja 34 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 4.12.2025 tehneet valtuustoaloitteen Sisukas-mallin käyttöönoton selvittämiseksi päiväkodeissa ja kouluissa.

Sisukas (Sijoitettu lapsi koulussa) on toimintamalli, jonka tavoitteena on tukea sijoitettujen lasten ja nuorten koulunkäyntiä sekä vahvistaa moniammatillista ja -toimijaista yhteistyötä lastensuojelun, koulun, sijaishuollon ja huoltajien välillä. Mallissa lapsen ja nuoren osallisuus on keskeisessä roolissa. Toiminta perustuu rakenteelliseen yhteistyöhön ja tiedonkulkuun eri toimijoiden kesken.

Valmistelu

Lausunto on valmisteltu kasvun ja oppimisen toimialalla varhaiskasvatuksen, suomenkielisen perusopetuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalveluiden tulosyksiköiden yhteistyönä.

Lisäksi valmistelussa on konsultoitu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen (LUVN) asiantuntijoita Sisukas-mallin tunnettuudesta, ajankohtaisuudesta sekä alueellisista linjauksista.

Nykytila ja Sisukas-mallin arvio

Lastensuojelun piirissä olevien lasten ja nuorten varhaiskasvatukseen osallistumisen ja koulunkäynnin tukeminen edellyttää moniammatillista yhteistyötä sekä tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa.

Koulujen ja esiopetuksen toimintaa ohjaavat valtakunnallinen ja kaupunkitasoinen opetussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen toimintaa linjaa varhaiskasvatussuunnitelma. Nämä suunnitelmat edellyttävät tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden viranomaisten kanssa opiskeluhuoltoa koskevilta osin. Opetuksen järjestäjän tulee omalta osaltaan edistää eri toimijaryhmien välistä monialaista yhteistyötä.

Espoossa monialaista yhteistyötä ja toimintaa toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien mukaisesti sekä yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa. Samoin sijoitettujen lasten ja nuorten koulunkäyntiä ja oppimista tuetaan varhaiskasvatussuunnitelman, opetussuunnitelmien ja oppilashuoltosuunnitelman linjausten ja periaatteiden mukaisesti. Toimivia yhteistyön rakenteita on luotu yhteistyössä LUVN:n kanssa, joka vastaa lastensuojelun kokonaisuudesta sekä sijaishuollon ja huoltajien viestinnästä ja yhteistyöstä.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö toteutuu Espoossa opetussuunnitelman mukaisina käytänteinä: huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun toiminnan suunnitteluun ja heille tiedotetaan keskeisistä päätettävistä asioista.

Perusopetuslaki velvoittaa laatimaan opetussuunnitelman opiskeluhuoltoa koskevilta osin yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden viranomaisten kanssa.

Opetussuunnitelma linjaa useita Sisukas-mallissa esitettyjä asioita. Sisukas-toiminnan periaatteet, kuten lapsen ja nuoren osallisuus sekä dialoginen, yhteisöllinen toimintakulttuuri on kirjattu varhaiskasvatussuunnitelmaan ja opetussuunnitelmiin. Espoossa on käytössä mm. varhaiskasvatuksen pehmeä lasku -malli.

Alueellinen yhdenmukaisuus ja vastuunjako tulee arvioida silloin, kun otetaan uusia toimintamalleja käyttöön. LUVN:n linjauksen mukaan hyvinvointialueella ei ole kuntakohtaisia toimintamalleja, vaan palvelurakenteiden ja toimintatapojen tulee koskea koko aluetta. LUVN:n toiminnan aloittamisen myötä Espoon omista toimintamalleista, kuten vieraskielisestä Moniku-toiminnasta tai psykiatrisen sairaanhoitajan malleista on luovuttu. Tämän vuoksi erillisen kuntakohtaisen mallin käyttöönottoa ei pidetä tarkoituksenmukaisena.

Arviomme perusteella Sisukas-mallin lisäarvo verrattuna nykyisiin rakenteisiin ja jo velvoittaviin linjauksiin jää epäselväksi. LUVN:n arvion mukaan Sisukas-mallin käytänteet ovat lähellä sitä, mitä jo tehdään. Uuden mallin käyttöönottoa ei pidetä juuri nyt lastensuojelun ajankohtaisimpana kehittämisalueena.

Valmistelussa on myös arvioitu mallin käyttöönoton lisäksi myös resurssi- ja ylläpidettävyyšnäkökulmaa. Espoon kokoisessa kaupungissa uuden toimintatavan läpivienti ja ylläpitäminen vaativat merkittävästi resursseja, erityisesti, jos malli koskee vain osaa yksiköistä ja toimijoista.

Lisäksi sijoitettujen lasten liikkuvuus alueiden välillä on otettava myös huomioon. LUVN:n mukaan, että osa sijoitetuista lapsista ja nuorista tulee alueen ulkopuolelta.

Johtopäätökset ja päätösesitys

Kasvun ja oppimisen toimiala ei pidä tällä hetkellä tarkoituksenmukaisena ottaa käyttöön erillistä kuntakohtaista Sisukas-mallia Espoossa. Perustelut liittyvät varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien mukaisiin nykyisiin linjauksiin ja rakenteisiin, opetuksen järjestäjän velvollisuuksiin, LUVN:n alueellisen yhdenmukaisuuden linjaukseen sekä arvioon siitä, että Sisukas-mallin käytänteet ovat pitkälti jo nykytoiminnan kaltaisia. Ohjaavat suunnitelmat, vastuujako sekä resurssi- ja ylläpidettävyyšnäkökulmat on otettu arvioinnissa huomioon.

Jatkotoimena KOTO esittää sijoitettujen lasten ja nuorten koulunkäynnin tuen kehittämistä nykyisiä rakenteita vahvistaen. Kehittämistä kohdennetaan erityisesti opetushenkilöstön osaamiseen. Konkreettisena toimenpiteenä esitetään, että nostetaan aihe yhteiseen käsittelyyn yhteisöllisen opiskeluhuollon kahviloissa, jolloin kehittäminen palvelee Espoon ja LUVN:n yhtenäisiä toimintatapoja.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Sisukas-malli käyttöön Espoon päiväkodeissa ja kouluissa

Tiedoksi